



De bedrijven zijn aan zet

18-02-2014

Pag. 40

Het is een schoolvoorbeeld van een catch 22. Om onze economie zuurstof te geven, is een omvangrijke verlaging van de belastingen op arbeid broodnodig. Daardoor zouden meer mensen aan de slag moeten geraken, waardoor de economische groei toeneemt en de overheidsbegroting erop vooruit gaat. Maar het probleem is dat er geen budgettaire ruimte is om dat te doen.

Het jaarverslag van de Nationale Bank heeft ons nogmaals met de neus op de feiten gedrukt. De komende jaren zullen de regeringen in dit land al zodanig veel moeten besparen dat het niet realistisch is om daar bovenop nog noemenswaardige lastenverlagingen door te voeren. Het resultaat is voorspelbaar: het wordt weer een legislatuur morrelen in de loonkostenmarge in afwachting van betere begrotingstijden die er, mede door het aanmodderen, niet komen.

Voor een mogelijke uitweg moeten we naar de kern van het probleem. Het is geen toeval dat de belastingdruk zo hoog is in België. Dat is onder meer het gevolg van de permanente geldstroom die nodig is om het grote aantal niet-werkenden te financieren. Het is een vicieuze cirkel. Onze werkgelegenheidsgraad (het percentage van de beroepsbevolking dat aan het werk is) is momenteel een van de laagste van alle ontwikkelde landen. Omdat er te weinig mensen aan de slag zijn, moeten we de belastingen op arbeid verhogen om de transfers naar de niet-werkenden te kunnen betalen. Door die hogere belastingen worden sommige arbeidskrachten te duur voor de

werkgevers waardoor ze uit de boot vallen. Vooral laaggeschoolden, ouderen, mensen van allochtone afkomst en jongeren zonder ervaring zijn daar het slachtoffer van. Hun uitkering moet vervolgens opnieuw gefinancierd worden met hogere belastingen, waardoor mensen hun baan verliezen, enzovoort.

Vanuit het standpunt van de ondernemingen is het logisch: een bedrijf zal een werknemer slechts aanwerven (of in dienst houden) als de opbrengst minstens gelijk is aan de loonkosten die het moet ophoesten. Een geweigerde of afgedankte werknemer hoeft het bedrijf niet te betalen. Terwijl dat gedrag rationeel is voor een individuele onderneming, is dat niet het geval voor alle ondernemingen samen. De uitkeringen van niet-werkenden moeten immers collectief wel degelijk betaald worden. Via hogere belastingen staan ze de facto op de payroll van alle ondernemingen samen, zonder dat daar productie tegenover staat. Een integrale verliespost dus. Iedere aanwerving is in essentie winst voor nv De Werkgevers.

Door het gebrek aan budgettaire ruimte ligt de sleutel dan ook bij de bedrijven om de vicieuze cirkel te doorbreken. De werkgevers moeten met de volgende regering een tewerkstellingspact afsluiten dat stipuleert dat, als ze extra jobs creëren, ze de begrotingswinsten terugkrijgen in de vorm van lagere loonlasten. De impact van een hogere werkgelegenheid op de begroting is groot: als 1 procent meer mensen aan een job geraken, dan stijgt - bij gelijke productiviteit - de economische activiteit ook met 1 procent, en gaat de begroting er met ongeveer 0,75 procent van het bbp op vooruit. Dat erg grote effect kan worden verklaard door het feit dat extra tewerkstelling voor de begroting een zespuntenmatch is: de overheid moet enerzijds minder uitkeringen betalen, en anderzijds zullen er door de hogere economische activiteit meer belastinginkomsten zijn. Die opbrengsten moet de regering bij een tewerkstellingspact niet gebruiken om subsidies of cadeautjes uit te delen, maar om de belastingen op arbeid te verminderen, waardoor tewerkstelling een interessante investering voor de bedrijven wordt.

De praktische uitwerking van het pact vergt bijkomend denkwerk. Er kunnen collectieve afspraken met de werkgeversorganisaties gemaakt worden, maar ook individuele bedrijven zouden bijvoorbeeld kunnen vrijgesteld worden van belastingen op arbeid voor iedere (aantoonbare) extra job die ze creëren. Bijkomende aanwervingen verlagen dan de gemiddelde loonlasten per werknemer, en bijgevolg de loonkosten per eenheid product, waardoor het bedrijf competitiever wordt. De overheid heeft dan meteen de garantie dat het belastingvoordeel tot jobcreatie leidt, en niet louter tot hogere winstmarges voor bedrijven.

Zelfs bij volledige vrijstelling van belastingen op arbeid voor bijkomende jobs, gaat de begroting van de overheid erop vooruit. Ze hoeft geen uitkeringen te betalen, terwijl de hogere economische activiteit voor alternatieve belastinginkomsten zorgt, zoals btw-inkomsten. Die kunnen op hun beurt gebruikt worden voor verdere lastenverlagingen, waardoor een positieve spiraal op gang komt. Zowel werkgevers, werknemers als overheid gaan er bijgevolg op vooruit. En politici zouden voorwaar hun verkiezingsbeloftes nakomen!